

Sygn. akt III AUa 1079/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Naze

del. SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant: st. sekr. sąd. Kamila Tomasik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2015 r. w Ł.

sprawy **R. P. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji R. P. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 3 czerwca 2014 r. sygn. akt VIII U 4057/12,

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowego w Łodzi na rzecz radcy prawnego Z. S. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w drugiej instancji.**

Sygn. akt III AUa 1079/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 153 z 2009 poz. 1227 ze zm.) w zw. z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił R. P. (1) przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu R. P. (1) wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury podnosząc, że wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym od 30 stycznia 1969r. do 31 stycznia 1970r. Ponadto pracował w warunkach szczególnych od 5 grudnia 1978 r. do 31 marca 1985 r., od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. i od 1 stycznia 1998r. do 12 lipca 1998r.,

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 czerwca 2014r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie, orzekając o kosztach zastępstwa procesowego z urzędu. Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym: R. P. (1) ur. (...), jest z zawodu kierowcą, posiada prawo jazdy kategorii (...), uprawniające m.in. do prowadzenia pojazdów samochodowych o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony.

W okresie od grudnia 1968r. do 31 stycznia 1970r. pomagał w pracy w gospodarstwie rolnym (...). Były to dla niego osoby obce. Przyjechał do gospodarstwa (...), aby pomagać i uzyskać tam codzienne utrzymanie. J. S. był po zawale i potrzebował pomocy. Wnioskodawca oprzątał inwentarz w postaci koni, krów, świń i owiec oraz pracował w polu. Odwoził mleko do mleczarni, przyrządzał paszę, zimą odgarniał śnieg. W gospodarstwie uprawiano ziemniaki, buraki, zboże. Gospodarstwo liczyło 6,5 ha gruntów ornych. Była także łąka. Pracował po 10 godzin w okresie od kwietnia do września – października, a w pozostałym okresie po 8 godzin dziennie. Nie był w tym czasie zgłoszony do ubezpieczenia. J. S. wypłacał skarżącemu kieszonkowe w wysokości 200-300 zł miesięcznie. Nie zawarł z ubezpieczonym umowy na piśmie. Wyjechał z gospodarstwa z końcem stycznia 1970 roku, po tym jak jego ojciec załatwił mu pracę.

Od 5 grudnia 1978r. do 31 marca 1985r. R. P. (2) był zatrudniony w (...) Biurze (...) na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Przedsiębiorstwo zajmowało się produkcją noży papierniczych. Wnioskodawca został przyjęty do powyższego zakładu na dwutygodniowy okres próbny od 5 grudnia 1978r. na stanowisku kierowcy samochodu marki Ż. w dziale zaopatrzenia. Po okresie próbnym stanowisko R. P. (1) pozostało bez zmian, nadal był kierowcą samochodu marki Ż.. Od 10 maja 1979r. do 15 września 1979r. został oddelegowany do pracy w S. na stanowisku kierowcy samochodu dostawczego. Od 1 stycznia 1980 r. ubezpieczony wykonywał, poza obowiązkami kierowcy, również czynności z zakresu konserwowania sprzętu gaśniczego i wyposażenia hydrantów, za które otrzymywał dodatek w wysokości 1000 zł miesięcznie. Wykonywał je do 31 maja 1980r. Odwołujący wykonywał dodatkowe czynności, poza obowiązkami kierowcy, w postaci: załatwiania formalności związanych z odbiorem materiałów do przewozu; odbiorem ładunku i zdawaniem go na magazyn, pobieraniem ładunku z magazynu do przewozu, załadunku i rozładunku; nadzoru nad załadunkiem; odpowiedzialności materialnej za pobrane materiały; odpowiedzialności za ilość i jakość przewożonego ładunku. Za wykonywanie powyższych czynności uzyskiwał dodatek do 1200 zł miesięcznie. Wnioskodawca odpowiadał za towar. Wnioskodawca od 1 września 1980r. jeździł samochodem ciężarowym marki S.. Przewoził butle z gazem, oleje, paliwa, blachy, szafy sterownicze, noże papiernicze. W zakładzie zdarzała się praca w godzinach nadliczbowych. Nie było przestojów. W sytuacji, gdy samochód się zepsuł, to wnioskodawca naprawiał go w warsztacie.

W okresie od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. R. P. (1) był zatrudniony w Spółdzielni Pracy Elektryków (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy - mechanika. Pracował w dziale zaopatrzenia i transportu. W dniu 9 kwietnia 1985r. zostały mu powierzone, poza czynnościami kierowcy, obowiązki konwojenta na czas nieokreślony. Miał obowiązek przyjmować towar do przewozu, dopilnować załadunku i zabezpieczenia towaru, przekazać towar odbiorcy, dopilnować ładunku, dopilnować stwierdzenia ewentualnych braków lub szkód w towarze, załatwiać formalności dokumentacyjnych i rozliczeń, czynnie zajmować się rozładunkiem i załadunkiem towaru. Ponośli także odpowiedzialność za przewożony ładunek. Do zakresu obowiązków skarżącego wchodziło oprócz konwojowania także odpowiedzialność za garaż, w którym stały 2 samochody marki Ż. i jeden marki S.. Ubezpieczony, jako konwojent, odpowiadał za przewożony towar. Wnioskodawca był kierowcą samochodu ciężarowego marki S. o masie powyżej 3,5 tony; wyruszał w trasy raz albo dwa razy w tygodniu. Wnioskodawca pomagał przy załadunku. W zakładzie zdarzały się godziny nadliczbowe. Około 4-5 razy w miesiącu trzeba było zostać 4-5 godzin dłużej. Zakład dysponował 2 samochodami ciężarowymi marki S..

W okresie od 1 stycznia 1998r. do 12 lipca 1998r. R. P. (1) był zatrudniony w firmie (...) na stanowisku kierowcy. Odwołujący się jeździł samochodami ciężarowymi, mogły to być wywrotki albo betonowozy, marki J. oraz B. o tonażu 18-20 ton. W firmie nie było innych samochodów niż ciężarowe. Wnioskodawcy nie wydano świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 1 września 1998 r. do 26 marca 1999 r. był zatrudniony w firmie (...) jako kierowca-mechanik, w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższa firma dysponowała jedynie dużymi wywrotkami o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 15 ton. Wnioskodawca jeździł trzyosiowym samochodem ciężarowym marki J. o ładowności około 20 ton. Skarżący przewoził towary sypkie. Kierowca nie odpowiadał za towar. Ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, uzyskał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach - wykaz A, dział VIII poz. 2 pkt 2 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych.

W postępowaniu przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 24 lata, 7 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 8 lat 6 miesięcy i 26 dni pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezasadne. Wprawdzie ustalił, że odwołujący legitymuje się dodatkowym rocznym okresem pracy w gospodarstwie rolnym, który stanowi okres uzupełniający w rozumieniu w art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 – tekst jednolity z późn. zm.) i tym samym udowodnił wymagany 25 - letni okres ubezpieczeniowy, jednakże nie legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i dlatego nie ma prawa do emerytury na podstawie art. 184 w/w ustawy. W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, by odwołujący w spornych okresach zatrudnienia od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. w (...) Biurze (...) w Ł. i od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. w Spółdzielni Pracy Elektryków (...) w Ł., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy z uwagi na wykonywanie przez niego obok pracy kierowcy dodatkowo czynności spedycyjno - ładunkowych i pracy konwojenta. Sąd wskazał, że praca konwojenta i spedytora nie jest pracą w szczególnych warunkach. Stanowiska te nie zostały bowiem wymienione ani w załączniku do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. obejmującym wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ani w zarządzeniach resortowych wydanych przez właściwych ministrów. Wykonywanie przez wnioskodawcę obok pracy kierowcy dodatkowo czynności spedycyjno - ładunkowych i czynności konwojenta nie mieszczących się w katalogu prac w warunkach szczególnych, uniemożliwia zaliczenia takiej pracy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Nie było to bowiem stale i pełnoetatowe wykonywanie pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Jako pracę w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy uznał zatrudnienie w firmie (...) od 1 stycznia 1998 r. do 12 lipca 1998 r. i w firmie (...) od 1 września 1998 r. do 31 grudnia 1998r.

Łącznie R. P. (1) udowodnił (razem z okresami uznanymi przez organ rentowy) 9 lat, 5 miesięcy i 8 dni pracy w warunkach szczególnych, co jest niewystarczające do przyznania prawa do emerytury.

O wynagrodzeniu pełnomocnika Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 3 oraz w zw. z § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.).

W apelacji ubezpieczony, reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, zaskarżył w powyższy wyrok w części oddalającej odwołanie, zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię a w szczególności art. 27 pkt 1, art. 32 ustawy z dnia 27 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez przyjęcie, że ubezpieczonemu nie przysługuje emerytura z

tytułu prac wykonywanych w szczególnych warunkach - prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony,

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, iż brak jest podstaw do uznania ubezpieczonemu za pracę w szczególnych warunkach pracy świadczonej na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego marki S. w (...) Biurze (...) w Ł. od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. z uwagi na wykonywanie przez niego obok pracy kierowcy dodatkowo czynności spedycyjno - ładunkowych nie mieszczących się w katalogu prac w warunkach szczególnych oraz w Spółdzielni Pracy Elektryków (...) w Ł. w okresie od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. również na stanowisku kierowcy samochodu marki S. z uwagi na wykonywanie dodatkowo pracy konwojenta pomimo, że z zebranego materiału dowodowego w sprawie jednoznacznie wynika, iż były to prace dodatkowe wykonywane przy okazji kierowania samochodem (nadzór nad przewożonym towarem lub wyładunkiem, zdanie towaru wraz z dokumentami przewozu oraz obranie nowego ładunku wraz z dokumentami przewozu), co nie wyklucza uznania, że ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, również przy uwzględnieniu pracy w godzinach nadliczbowych,

3) obrazę prawa procesowego poprzez naruszenie dyrektyw płynących z zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności oceny zebranego materiału dowodowego w sposób dowolny i arbitralny, przez przyjęcie R. P. (1) ubezpieczony udowodnił 25 -letni okres ubezpieczeniowy, to nie udowodnił 15 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze - na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego marki S. w (...) Biurze (...) w Ł. w okresie od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. oraz w Spółdzielni Pracy Elektryków (...) w Ł. w okresie od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r., co jest sprzeczne z powszechnie przyjętym i aprobowanym stanowiskiem judykatury, tj. art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. oraz zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym a w szczególności zeznaniami samego ubezpieczonego, zebraną dokumentacją osobową ubezpieczonego oraz posiłkowo zeznaniami świadków G. U., J. Ł., K. B. oraz S. K..

Wskazując na te zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania, zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego z tytułu udzielenia ubezpieczonemu pomocy prawnej z urzędu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie może odnieść skutku, albowiem wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

W postępowaniu przed Sądem II instancji spór ograniczył się do kwestii, czy R. P. (1) w okresach zatrudnienia od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. (4 lata i 7 miesięcy) i od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. (3 lata, 5 miesięcy i 21 dni) wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i czy tym samym udowodnił wymagane ustawowo 15 lat takiej pracy. Nie było już bowiem sporne na tym etapie postępowania, że w okresie od 5 grudnia 1978 r. do 31 sierpnia 1980r. ubezpieczony, zgodnie ustaleniami Sądu Okręgowego, nie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 t., gdyż wykonywał pracę kierowcy Ż..

Organ rentowy uznał jako pracę wykonywaną w warunkach szczególnych okres 8 lat, 6 miesięcy i 26 dni. Sąd Okręgowy uznał dodatkowo okres 10 miesięcy i 12 dni. Zatem brakujący okres, to 5 lat, 5 miesięcy i 8 dni i żaden z powyższych, nieznanych przez Sąd Okręgowy okresów, nie uzupełni samodzielnie brakującego stażu pracy uprawniającego do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 – tekst jednolity ze zm.).

Zgodnie bowiem z treścią w/w art. 184, ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – na dzień 1 stycznia 1999r. osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) – 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 25 lat. W myśl § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy uzasadniające prawo do wcześniejszego świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest więc jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równolegle wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27.01.2012r., II UK 103/11, niepubl. i 24.01.2013r., III UK 47/12, niepubl.). Jeżeli pracy w szczególnych warunkach towarzyszą inne czynności pracownicze, to warunek pełnego zatrudnienia należy odnosić tylko do tych czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na czynniki szkodliwe dla zdrowia i uwzględniać w wymiarze czasu pracy tylko te inne czynności, które są ściśle związane z pracą w szczególnych warunkach, stanowiąc integralną część tej pracy albo są wykonywane incydentalnie, w wymiarze nieznaczącym dla wymiaru czasu pracy w warunkach szczególnych. Należy bowiem mieć na względzie, że przewidziane w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym niż powszechnie przyjęty stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 cyt. ustawy emerytalnej, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób ścisły i gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo.

Wnioskodawca nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach ani z okresu zatrudnienia w (...) Biurze (...) w Ł. od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r., ani z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy Elektryków (...) w Ł. od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. Z ustaleń zaś Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny uznaje za własne wynika, że R. P. (1) w powyższych okresach zatrudnienia nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odnosząc się do pierwszego spornego okresu od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r., to w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym dokumentów w postaci angaży, zakresu wykonywania dodatkowych czynności przez kierowcę z dnia 2 kwietnia 1980r., informacji o dodatku za czynności spedycyjne z 20 października 1980r. i z dnia 29 września 1981r. oraz zeznań świadków i wyjaśnień samego wnioskodawcy, R. P. (1) w ramach zatrudnienia w (...) Biurze (...) w Ł. od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, poza wykonywaną pracą kierowcy, świadczył codziennie również obowiązki spedytora, za które otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie – 1200 zł miesięcznie jeżeli czynności te wynosiły powyżej 20 dni roboczych w miesiącu, a 48 zł dziennie w przypadku krótszego niż 20 dni okresu wykonywania tych czynności. Świadek K. B. zeznał, że ubezpieczony uczestniczył w załadunku, w rozładunku; jak był mały ładunek, to jeździł sam i czynności te wykonywał samodzielnie, a jak duży, to jechał ktoś do pomocy, również świadek jeździł z ubezpieczonym w tym charakterze. Zeznania tego świadka są zgodne z dokumentacją pracowniczą znajdującą się w aktach sprawy, z której wynika powierzenie R. P. (3) dodatkowo czynności spedycyjnych za dodatkowym wynagrodzeniem. W apelacji skarżący nie kwestionuje ustaleń Sądu Okręgowego, co do wykonywania obok pracy kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 t. innych prac, ale w ocenie skarżącego były to tylko prace dodatkowe wykonywane przy okazji kierowania samochodem. Apelujący potwierdza więc wykonywanie tych dodatkowych prac, przy czy inaczej ocenia ich znaczenia dla ustalenia, czy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w warunkach szczególnych.

Odnosnie zaś do drugiego spornego okresu, tj. od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. w Spółdzielni Pracy Elektryków (...) w Ł., to również i w ramach tego zatrudnienia, poza czynnościami kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 t. wnioskodawca wykonywał w ramach obowiązującego go czasu pracy dodatkowe czynności, a mianowicie czynności konwojenta. Ustalenie to także nie jest kwestionowane w apelacji. Tak jak i w odniesieniu do pierwszego

okresu skarżący uważa, że dodatkowe prace nie mogą powodować, że nie pracował on stale i pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 t.

W ocenie Sądu Apelacyjnego trafnie uznał Sąd I instancji, że w obu spornych okresach ubezpieczony nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 t. W wykazie A dziale VIII, pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wymieniona jest tylko praca kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 t., ale żeby mogła być ona uznana za pracę uprawniającą do obniżenia wieku emerytalnego, to wymagane jest aby była ona wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Tymczasem skarżący, co wynika z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego, łączył pracę kierowcy wymienioną w dziale VIII poz. 2 z pracami spedytora i konwojenta, które to prace nie są wymienione w Wykazie A. Oznacza to, że ubezpieczony w obu okresach nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

R. P. (1) w okresie zatrudnienia od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. oprócz wykonywania stricte pracy kierowcy samochodu ciężarowego, tj. przewozu materiałów, zajmował się także załatwianiem formalności związanych z odbiorem materiałów do przewozu, odbiorem ładunku i zdawaniem go do magazynu, załadunkiem i rozładunkiem materiałów, nadzorem nad załadunkiem, ponosił odpowiedzialność materialną za pobrane materiały i za ilość oraz jakość przewożonego ładunku, a więc wykonywał pracę spedytora. W okresie zaś zatrudnienia od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. R. P. (1) oprócz pracy kierowcy zajmował się także spedycją i konwojowaniem. Do jego obowiązków należało przyjęcie towaru do przewozu, dopilnowanie załadunku i zabezpieczenia towaru, przekazanie towaru odbiorcy, dopilnowanie ładunku, załatwianie formalności dokumentacyjnych i rozliczeń, czynne zajmowanie się załadunkiem i rozładunkiem towaru; ponosił także odpowiedzialność za przewożony ładunek. Przy czym te czynności wykonywane poza pracą kierowcy nie były sporadyczne, wykonywane w wyjątkowych sytuacjach, ale stanowiły stały fragment obowiązków pracowniczych wnioskodawcy i jednocześnie nie wchodziły w zakres obowiązków kierowcy i nie były integralnie związane z pracą kierowcy. Były to czynności dodatkowe, dodatkowo płatne, ale wykonywane w ramach obowiązującego ubezpieczonego czasu pracy. Powyższy fakt potwierdzili również przesłuchani w sprawie świadkowie, którzy pracowali razem z wnioskodawcą w spornych okresach, a mianowicie B., U. i K.. Świadek B. pracujący razem z wnioskodawcą w (...) Biurze (...) w Ł. zeznał, że R. P. (1) „uczestniczył w załadunku i rozładunku. Miał dokumenty i odpowiadał za przewożony towar”. Natomiast świadkowie U. i K. pracujący razem z wnioskodawcą w spornym okresie w Spółdzielni Elektryków (...) w Ł. zeznali, że ubezpieczony pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony i uczestniczył w rozładunku i załadunku przewożonych towarów oraz ponosił odpowiedzialność za przewożony towar, łącząc w ciągu dnia obie te prace. Okoliczności te potwierdził także sam odwołujący, który zeznał, że prace związane ze spedycją i konwojowaniem miał w zakresie stałych obowiązków, bo kierowcy byli odpowiedzialni za ładunek. Ponadto, jak wynika z dokumentacji osobowej, a w szczególności z pisma pracodawcy z dnia 2 kwietnia 1980r., które znalazło potwierdzenie w piśmie z 20 października 1980r. i 29 września 1981r. oraz umowy o pracę z kierowcą samochodowym z powierzeniem konwojowania towarów z 9 kwietnia 1985r. wnioskodawca z tytułu stałego wykonywania czynności spedycyjno-ładunkowych i konwojenckich otrzymywał dodatki do wynagrodzenia. Praca wykonywana przez ubezpieczonego w powyższych okresach nie może być zatem zakwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach. Warunek ten jest bowiem spełniony, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku stale, to jest ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach. Tymczasem zakres obowiązków pracowniczych ubezpieczonego nie ograniczał się tylko do prac kierowcy samochodu ciężarowego, ale obejmował również obowiązki, które nie wiązały się z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach.

Praca spedytora - ładowacza i konwojenta nie jest pracą w szczególnych warunkach, nie jest bowiem wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W punkcie wykazu cyt. rozporządzenia, w którym zakwalifikowano pracę kierowcy (między innymi samochodu ciężarowego) do prac w warunkach szczególnych (wykaz A dziale VIII, pkt 2) nie wymieniono czynności spedycyjnych i konwojenckich, więc nie są to czynności integralnie związane z pracą kierowcy i praca w warunkach szczególnych łączona z takimi czynnościami oczywiście nie jest wykonywana w pełnym wymiarze. Tylko zaś okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy

wypełniają kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stałe wykonywanie takich prac oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub okresowe, a nie stałe świadczenie pracy wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia (por. postan. SN z 3.10.2008r. II UK 133/08, LEX nr 658191, wyrok SN z 4.06.2008r. II UK 306/07 OSNP 2009/21-22/290, wyrok SN z 28.08.2014r., II UK 537/13). W tym ostatnim orzeczeniu Sąd Najwyższy wprost sformułował tezę, że czynności konwojowania i ładowania towaru nie są czynnościami integralnie związanymi z pracą kierowcy i praca w warunkach szczególnych łączona z takimi czynnościami oczywiście nie jest wykonywana w pełnym wymiarze. (por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 grudnia 2014 r., III AUa 493/14, L.).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, a Sąd Apelacyjny w Łodzi podziela to stanowisko, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 grudnia 1997r., II UKN 417/97, OSNP 1998/21/638; 21 listopada 2001r., II UKN 598/00, OSNP 2003/17/419; 4 czerwca 2008r., II UK 306/07, Lex nr 494129). Nadto w wyroku z dnia 21 listopada 2001r., II UKN 598/00, Sąd Najwyższy podkreślił, że o uprawnieniu do emerytury na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), decyduje łączne spełnienie przez pracownika wszystkich warunków określonych w tym przepisie, a nie jego przekonanie, że charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zawarte w apelacji twierdzenia stanowią w istocie polemikę z prawidłowymi i nie budzącymi wątpliwości ustaleniami Sądu I instancji. Sąd Okręgowy prawidłowo – w świetle art. 232 k.p.c. - ocenił wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego, bez naruszenia granic zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Reasumując, ubezpieczony nie wykazał, że w okresie swego zatrudnienia od 1 września 1980r. do 31 marca 1985r. i od 9 kwietnia 1985r. do 30 września 1988r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, tym samym nie udowodnił 15 – letniego okresu takiej pracy i nie spełnił warunku do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku. Udowodniony bowiem okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 9 lat, 5 miesięcy i 8 dni.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji swojego wyroku.

O wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu w II instancji, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 12 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490).